

Lato

z polskim winem

EnoPrzewodnik

EnoPortalu

WITAJCIE!

Zapraszam Was
na LATO z polskim winem.

Do pięknego, fascynującego
winiarskiego świata;

na winne szlaki, do winnic,
na festiwale... do stołu
zastawionego pysznym
jedzeniem.

W tym roku (1 czerwca)

EnoPortal

obchodzi swoje **SIÓDME URODZINY**

Jak co roku...

Zapraszam na wakacje z polskim winem!

Czy wiecie, że w Polsce mamy już **pół tysiąca** winnic?
Powstaje w nich wiele świetnych win.
Każde opowiada jakąś historię...

EnoPortal przybliża
najróżniejsze winne opowieści,
zaprasza do winnicy i pokazuje
to co mamy winiarsko
najciekawszego.

Jest wirtualnym
przewodnikiem po świecie
polskiego wina, z interaktywną
mapą winnic z praktyczną
wyszukiwarką, kalendarzem
wydarzeń, katalogiem win,
obszernymi informacjami
o regionach i szlakach
winiarskich, sprawdzonymi
miejscami i rekomendacjami
win, sporą dawką
specjalistycznej wiedzy
oraz aktualnościami.

Z okazji urodzin
EnoPortal
przygotował dla Was
to oto specjalne
zaproszenie do świata
winnych i winniczych
przyjemności
– mini przewodnik,
który pokazuje że...

ENOTURYSYTKA JEST FAJNA.

✓	O EnoPrzewodniku i szóstych urodzinach.....	2
✓	POLSKIE WINO, z odrobiną historii.....	5
✓	Wino powstaje w winnicy - o naszych winnicach.....	6
✓	Enoturystyka jest fajna - o co w tym wszystkim chodzi.....	8
✓	Każdy może być Enoturystą! - o winnym podróżowaniu.....	9
	✓ planowanie	
	✓ przygotowanie	
	✓ celebrowanie	
✓	Co robić w winnicy? – o polskich atrakcjach enoturystycznych.....	12
	✓ winiarskie szlaki	
	✓ winne festiwale	
	✓ rozważnie lub romantycznie	
	✓ nie tylko wino	
✓	SMAKI I AROMATY, czyli o tym, z czego to wino.....	18
✓	Kochane bąbelki – rzecz o musiakach.....	21
✓	Podróże kształcą – eno-edukacji nigdy dość.....	22
✓	WINO + JEDZENIE, o smakowaniu przyjemności.....	24
✓	Wino nie lubi podróży – jak obchodzić się z butelkami.....	26
✓	Do zobaczenia w winnicach!.....	28

UWAGA ten przewodnik jest **multimedialnym PDFem**.

Wszystkie pola zakolorowane **na żółto** odsyłają do jakiegoś odnośnika.
Żeby wszystko dobrze działało potrzebujesz aplikacji do przeglądania plików PDF oraz dostępu do Internetu.

WINO w Polsce kiedyś

Winiarstwo wcale nie jest u nas nowością. Pojawiło się w naszym kraju wraz z chrześcijaństwem. Na początku było domeną klasztorów. Z czasem, oprócz znaczenia liturgicznego i leczniczego wino nabrało również sensu ekonomicznego, jako napój spożywany powszechnie. W średniowieczu winiarstwo było dość popularnym procederem.

Potem zespół różnych czynników, z postępem w kwestii transportu na czele, spowodował stopniowy regres winnic w Polsce. Lokalnie wyglądało to bardzo różnie, ale ostatecznie, praktycznie nigdzie nie zachowały się czynne uprawy winorośli. Pierwszy rozdział historii naszego winiarstwa zakończył się.

WINO w Polsce dziś

Polacy to naród ludzi zaradnych z ułańską fantazją - oczywistym było, że wcześniej, czy później będziemy nad Wisłą znowu robić wino. Znaleźli się wizjonerzy i odważni pionierzy...

W ogromnym uproszczeniu:

Gdy **Roman Myśliwiec w 1982** roku sadził na Podkarpaciu, koło Jasła, pierwsze krzewy, późniejszej Winnicy Goleśz prawie nikt nie wierzył, że to ma sens. Jednak po kilku latach eksperymentów zaczął winiarskim bakcylem zarażać innych śmiazków.

Gdy **Halina i Wojciech Koziarscy w 1985** roku zakładali w lubuskim Winnicę Kinga (wtedy jeszcze z uprawą odmian deserowych) ich pomysł wydawał się egzotyczną ciekawostką.

Lata prób i błędów – winnicznej i winiarskiej partyzantki, budowania i uczenia się wszystkiego od nowa skutkowało powstawaniem coraz lepszych win.

Potem było już z górki!

20 grudnia 2005 roku Polska została zaliczona przez Unię Europejską do strefy A uprawy winorośli.

W **2006** roku odbył się I Konwent Polskich Winiarzy.

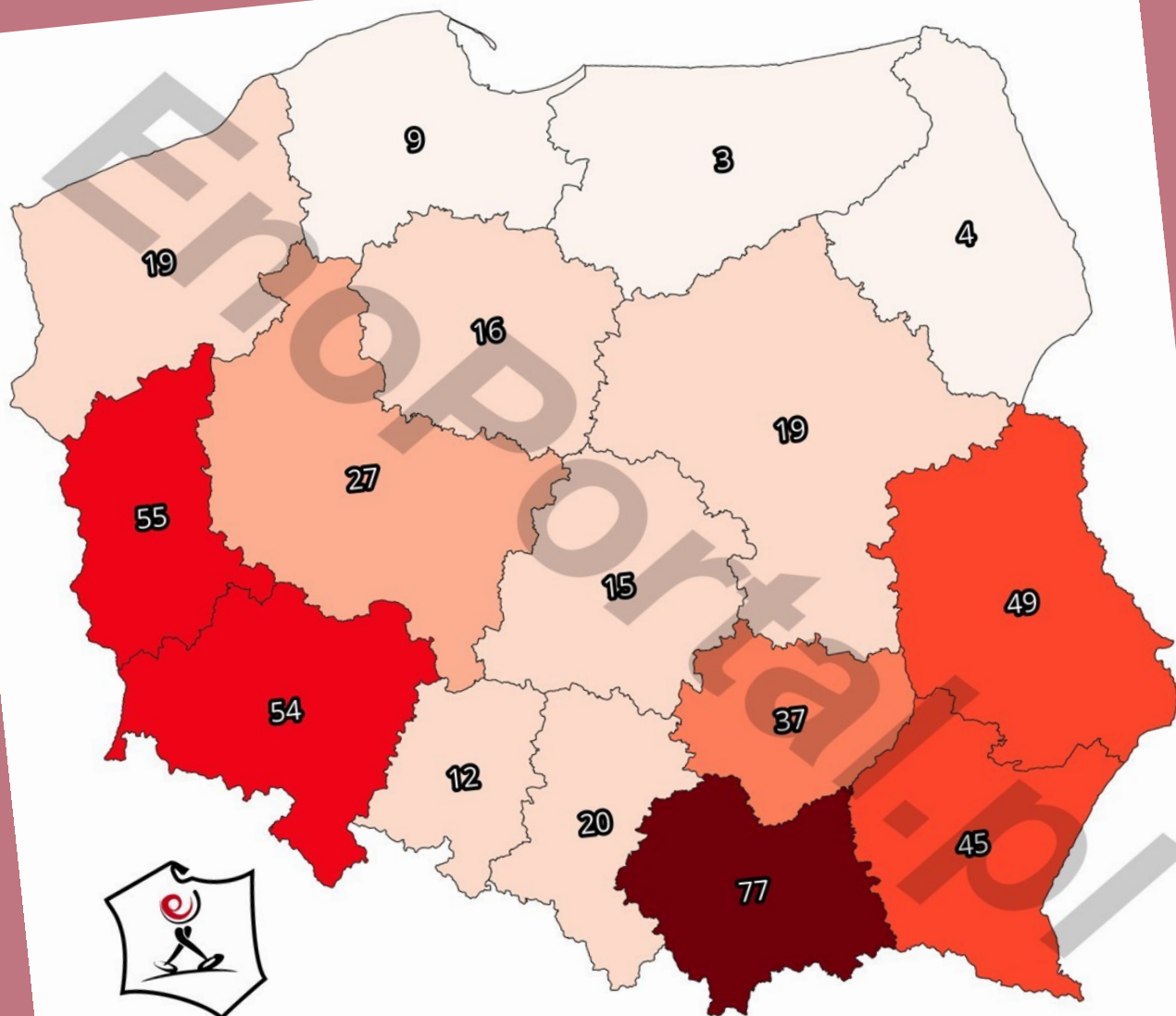
2008 rok – zmiany prawne faktycznie umożliwiające małym winiarzom legalną produkcję i sprzedaż wina

2009 rok – na rynek trafiło pierwsze polskie wino - „Feniks” (różowe pinot noir) z dolnośląskich Winnic Jaworek

Tak oto winiarskość naszego kraju znowu stała się faktem.

POLSKIE WINNICE dziś

EnoPortal.pl

Liczba producentów wina w województwach. Według adresów wyrobu wina.
Na podstawie danych KOWR: Wykazu producentów wina 2023/2024 (stan na 02.11.2023 r.).

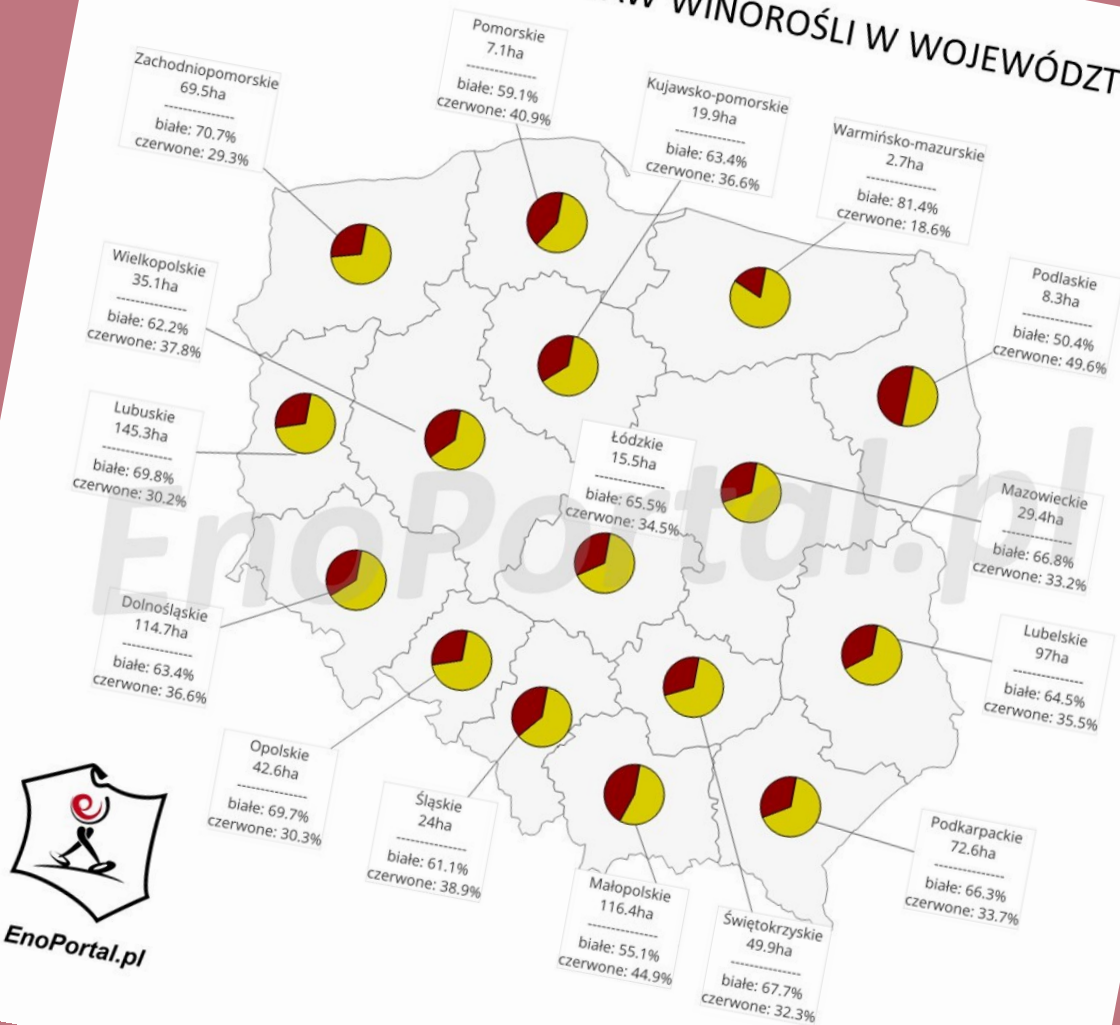
Według danych KOWR (Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa), na koniec 2022 roku:

- prawie 500 zarejestrowanych producentów
- przynajmniej 3 winnice w każdym województwie

POLSKIE WINNICE dziś

SUMA POWIERZCHNI UPRAW WINOROŚLI W WOJEWÓDZTWACH.

na podstawie danych KOWR, z dnia 14 grudnia 2023 roku

WIĘCEJ NA

EnoPortal.pl

Dane! Mówią same za siebie...

Enoturystyka jest fajna!

Jak lubicie spędzać wolny czas?

Podróżując, czy leniuchując?
Obcując z przyrodą?
Spotykając interesujących ludzi?
Kontemplując czasoprzestrzeń
w pojedynkę, lub z najbliższą
osobą? Poznając nowe miejsca?
Podziwiając piękne widoki?

Jakąkolwiek formę smakowania
życia lubicie, w winnicach
znajdziecie coś dla siebie.

ENOTURYSTYKA to wszystkie związane z winem wersje przyjemnego spędzania czasu. To nie tylko degustacja. To zbiór niezliczonych eno-przygód. Pikniki, biesiady, koncerty, festiwale, ale również leżakowanie wśród winnych krzewów, romantyczna kolacja z winem w roli głównej i najróżniejsze formy obcowania z kulturą i sztuką. To także poznawanie nowych ludzi i niekończące się rozmowy przy winie.

Jeśli już próbowaliście to wiecie o czym mowa. Jeśli nie to najwyższy czas spróbować!

KAŻDY MOŻE zostać enoturystą

Nie musisz być ani winnym koneserem,
ani doświadczonym podróżnikiem.

Wystarczy ciekawość i otwartość –
gotowość na smakowanie przyjemności.

ZADAJ SOBIE DWA WAŻNE PYTANIA:

1. Co lubisz najbardziej – jak chcesz spędzić czas?
2. Do jakiej części Polski chciałbyś się wybrać?

Potem otwórz **mapę winnic EnoPortalu** i znajdź
miejsce idealne dla siebie.

Pomoże Ci w tym praktyczna wyszukiwarka.

Możesz też zajrzeć do **enoportalowego kalendarza**
i sprawdzić co ciekawego się dzieje.
Może coś Cię zaintryguje.

Zanim wyruszysz

Pamiętaj, żeby **ZAWSZE** najpierw skontaktować się z miejscem, które chcecie odwiedzić i potwierdzić rezerwację – możliwość wizyty.

W eno-podróży

Niczym się nie stresuj. Niezależnie od tego czy jesteś początkującym, czy zaawansowanym enoturystom zawsze coś może Cię zaskoczyć i zdziwić. W każdej winnicy jest inaczej.

Zazwyczaj najlepiej sprawdza się schemat:
PRZECZYTAJ -> SPRAWDŹ -> SŁUCHAJ ->
-> KORZYSTAJ I CIESZ SIĘ CHWILĄ!

I pamiętajcie:

Jeśli czegoś nie wiesz – możecie śmiało pytać!

Nie musicie wyjeżdżać
do żadnych dalekich
„ciepłych” krajów, żeby
zostać enoturystami.
Winnice macie w zasięgu
ręki, a dokładniej
w zasięgu nie bardzo
długiej wycieczki.

WINNICE mają wiele
do zaoferowania:
od ekologicznych,
naturalnych okoliczności
przyrody do luźnego
leniuchowania, przez
najróżniejsze winne
i (nie)winne atrakcje, po
luksusowe, kompleksowo-
relaksacyjne propozycje
spędzania czasu.

DZIĘKI WINU

KAŻDY DZIEŃ MOŻE BYĆ ŚWIĘTEM.

Co się robi w winnicy?

Wśród atrakcji polskich winnic można znaleźć praktycznie wszystko to co oferują winnice w innych częściach świata. Czasem w sporo mniejszej skali, ale niewątpliwie w wielkiej różnorodności.

POBYT
JEDZENIE
WINO
DODATKOWE
IMPREZY
ATRAKCJE
ZWIEDZANIE

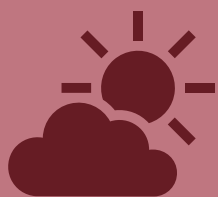
ROMANTYCZNIE

NA ROWERZE

ROZRYWKOWO

LENIWIE

CARAVANINGOWO

Jak można spędzać czas?

Jak tylko
macie ochotę!

Mamy już kilkanaście
polskich szlaków winnych i winiarskich.

Ciągle powstają nowe...

WINIARSKIE szlaki i regiony

W Polsce nie mamy jeszcze **regionów winiarskich** w rozumieniu takim, w jakim funkcjonują one w krajach z długimi, winnymi tradycjami.

Mamy natomiast obszary swoistej **koncentracji winnic** oraz atrakcji enoturystycznych.

Największe i najbardziej znane to:

Lubuskie, Dolny Śląsk, Podkarpacie, Małopolska,
okolice Sandomierza i Kielecczyzna,
okolice Kazimierza Dolnego i Janowca.

Inne to:

Zachodniopomorskie, Wielkopolska, Opolskie, okolice Łodzi.

Fajne winnice znajdziecie również poza wymienionymi regionami.

KALENDARZ

winne festiwale

W sezonie, praktycznie w każdy weekend odbywa się jakaś duża impreza winiarska...

Dni Otwartych Piwnic Winiarskich w Zielonej Górze

Polskie wina vol. 10 w SPOT. (Poznań)

Muśnięci -Festiwal Win Musujących w Krośnie Odrzańskim

Kazimierski Festiwal Wina w Kazimierzu Dolnym

Winiarze i Przyjaciele finał we Wrocławiu

Międzynarodowe Dni Wina w Jaśle

Winobranie w Zielonej Górze

Święto Młodego Wina w Sandomierzu

*Wszystkie fajne wydarzenia z polskim winiem
znajdziecie w **kalendarzu** EnoPortalu*

POCZTÓWKI Z PODRÓŻY

POCZTÓWKI Z PODRÓŻY

Jakie są polskie wina?

Bardzo różne;

*od prostych, radosnych, owocowych smaków,
po charakterne, pięknie zbudowane i przyjemnie złożone.*

SMAKI I AROMATY z czego powstaje polskie wino

*W polskich winnicach znajdziecie
zarówno odmiany mieszańcowe zwane „hybrydami”,
jak i klasyki: pinoty, zweigeltty, czy rieslingi.*

WIĘCEJ NA

Enoport.pl

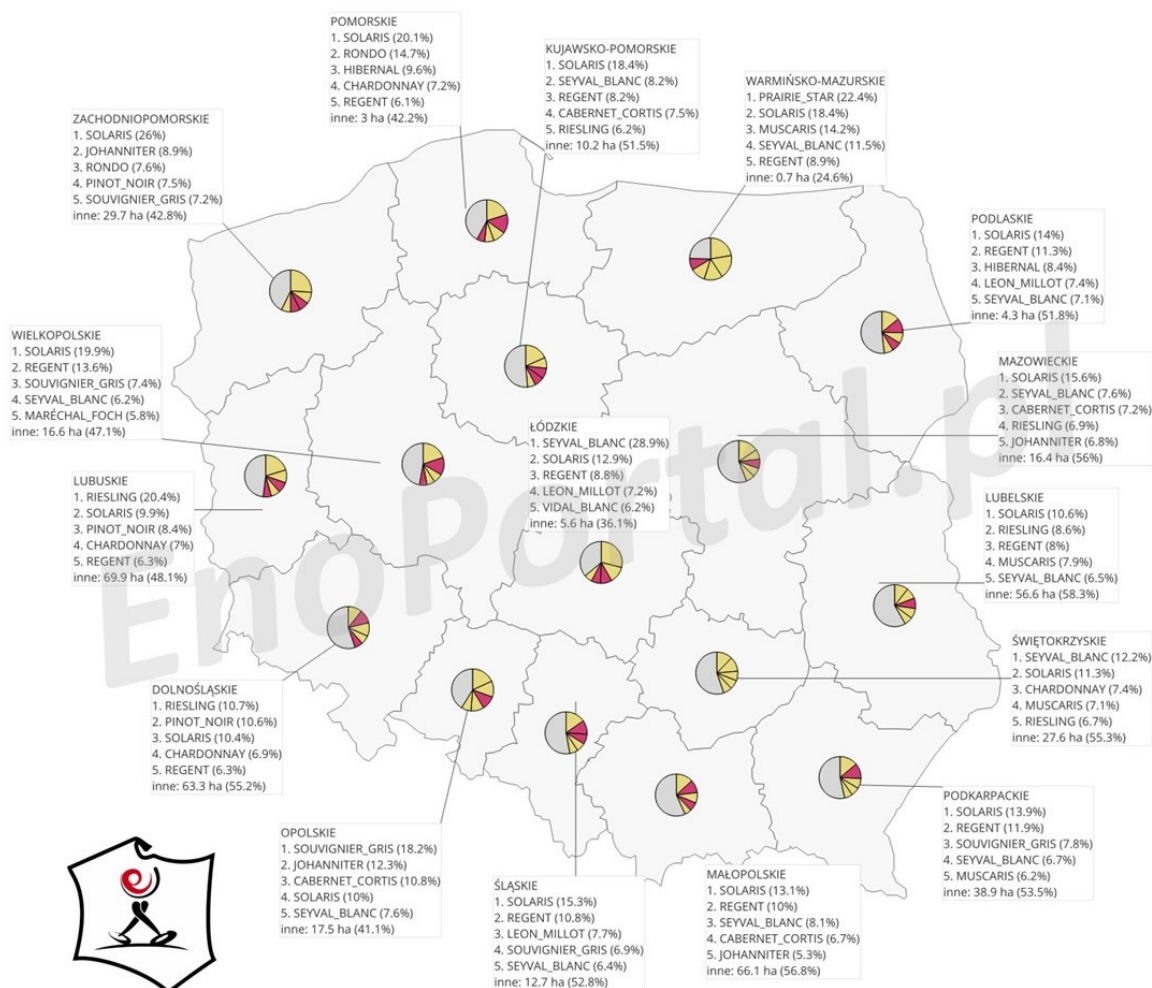
Źródło danych: KOWR 2022

	DOLNOŚLĄSKIE	KUJAWSKO-POMORSKIE	ŁÓDZKIE	LUBELSKIE	LUBUSKIE	MAŁOPOLSKIE	MAZOWIECKIE	OPOLSKIE	PODKARPACKIE	PODLASKIE	POMORSKIE	ŚLĄSKIE	ŚWIĘTOKRZYSKIE	WARMINSKO-MAZURSKIE	WIELKOPOLSKIE	ZACHODNIOPOMORSKIE	SUMA
SOLARIS	11,97	3,65	2,00	10,25	14,38	15,24	4,58	4,26	10,09	1,17	1,42	3,68	5,64	0,50	6,97	18,07	113,87
RIESLING	12,23	1,23	0,09	8,39	29,62	2,76	2,03	2,68	1,51	0,15	0,00	1,09	3,37	0,00	1,30	2,60	69,04
REGENT	7,22	1,63	1,37	7,81	9,12	11,68	1,89	1,24	8,62	0,94	0,43	2,60	3,17	0,24	4,79	3,74	66,47
SEYVAL BLANC	2,10	1,64	4,49	5,40	1,52	9,28	2,24	3,08	4,79	0,59	0,35	1,52	5,73	0,31	2,18	3,29	48,53
PINOT NOIR	12,11	0,60	0,02	4,05	12,21	4,81	1,07	2,32	0,98	0,42	0,08	0,81	2,36	0,00	1,04	5,23	48,10
JOHANNITER	7,14	0,54	0,59	5,40	3,73	6,12	1,99	5,23	3,43	0,18	0,10	1,45	2,41	0,07	1,83	6,21	46,42
CHARDONNAY	7,87	0,83	0,03	4,79	10,14	4,07	0,53	3,11	2,61	0,32	0,51	1,01	3,67	0,05	0,73	4,42	44,67
CABERNET CORTIS	5,41	1,49	0,82	4,76	5,00	7,84	2,10	4,58	2,15	0,28	0,02	1,23	1,91	0,06	1,87	2,86	42,38
SOUVIGNIER GRIS	3,94	0,58	0,00	4,14	2,45	1,95	1,44	7,75	4,75	0,00	0,19	1,62	1,31	0,01	2,50	4,44	37,07
MUSCARIS	3,35	0,77	0,30	7,66	2,89	2,95	1,40	1,76	4,52	0,36	0,12	1,52	3,53	0,38	1,97	3,25	36,71
RONDO	2,86	0,57	0,93	2,87	3,10	5,64	0,50	1,47	2,52	0,36	1,04	0,33	1,88	0,11	0,84	5,29	30,32
HIBERNAL	3,54	0,59	0,35	2,75	2,59	6,05	0,75	0,02	2,97	0,70	0,68	0,29	2,36	0,07	0,50	3,11	27,32
LEON MILLOT	0,40	0,38	1,11	1,68	0,75	5,68	1,31	0,32	1,97	0,62	0,27	1,85	1,43	0,07	1,36	0,44	19,62
MARÉCHAL FOCH	0,73	0,82	0,40	1,18	0,62	5,03	1,23	0,24	1,36	0,43	0,27	0,51	1,77	0,01	2,03	0,51	17,13
ZWEIGELT	2,46	0,03	0,00	4,85	2,01	3,47	0,49	0,12	0,79	0,09	0,05	0,05	1,77	0,00	0,49	0,16	16,82
PINOT BLANC	1,49	0,00	0,03	3,15	8,79	0,14	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,35	0,00	0,00	0,06	14,16
GEWÜRTZTRAMINER	3,88	0,50	0,01	2,38	3,95	1,82	0,35	0,01	0,40	0,03	0,00	0,09	0,49	0,00	0,04	0,04	14,00
PINOT GRIS	3,53	0,08	0,00	0,36	5,49	2,56	0,20	0,21	0,06	0,00	0,00	0,15	0,09	0,00	0,09	0,00	12,81
DORNFELDER	2,18	0,91	0,00	0,13	1,40	0,59	0,00	0,01	0,33	0,01	0,00	0,18	0,19	0,00	0,36	0,20	6,49
JUTRZENKA	0,34	0,09	0,01	0,69	0,00	2,10	0,57	0,00	1,65	0,00	0,01	0,02	0,15	0,03	0,07	0,00	5,72
Suma Powierzchni Upraw 20 najpopularniejszych odmian	94,77	16,92	12,54	82,68	119,75	99,77	24,66	38,55	55,49	6,65	5,55	20,00	43,56	1,91	30,95	63,91	717,64
Suma Wszystkich Upraw	114,68	19,85	15,53	97,05	145,32	116,37	29,37	42,58	72,64	8,34	7,07	24,01	49,89	2,68	35,12	69,48	849,99

SMAKI I AROMATY
z czego powstaje polskie wino

SMAKI I AROMATY z czego powstaje polskie wino

SUMA POWIERZCHNI UPRAW NAJCZĘSTSZYCH ODMIAN W WOJEWÓDZTWACH.

EnoPortal.pl

na podstawie danych KOWR, z dnia 14 grudnia 2023 roku

WIĘCEJ NA

EnoPortal.pl

KOCHANE BĄBELKI

O MUSIAKACH

Chyba wszyscy lubimy bąbelki.
Dzięki nim czujemy bardziej!...

Degustacja win musujących, tak jak degustacja innych win angażuje nie tylko wzrok, węch i smak, ale **wszystkie nasze zmysły**. Musiaki mają jednak taką przewagę nad winami spokojnymi, że angażują bardziej. To dzięki wspomnianym już bąbelkom.

Polska to dobry kraj dla win musujących, pieśczołliwie zwanych musiakami.

Na nieoficjalne polskie zagłębie musiaków wyrasta **Krosno Odrzańskie**. Dobre wina musujące robione metodą klasyczną powstają też w wielu innych zakątkach Polski.

Mamy nawet specjalny festiwal, poświęcony wyłącznie winom musującym:

„MUŚNIEĆI” w tym roku
w lipcu, w Krośnie Odrzańskim

PODRÓŻE KSZTAŁACĄ

jak uczyć się wina?

Wina nie da się „nauczyć”. Wino trzeba zrozumieć.

POZNAJCIE

Nie ma lepszego miejsca do „uczenia się wina”
niż **winnica i przetwórnia**
– okoliczności, w których wino powstaje.

*Nikt nie wie o winie więcej, niż ci którzy
żyją nim na co dzień.*

Warto ich słuchać – przeczytać co powiedzieli o winie.

cykl wywiadów

ZROZUMIEĆ POLSKIE WINO

Najważniejsza zasada
tączenia wina z potrawami to:

lokalne wino z regionalnymi produktami

U nas dopiero uczymy się tych nowych
potąceń...

WINO + JEDZENIE

WINO + JEDZENIE

Przykłady:

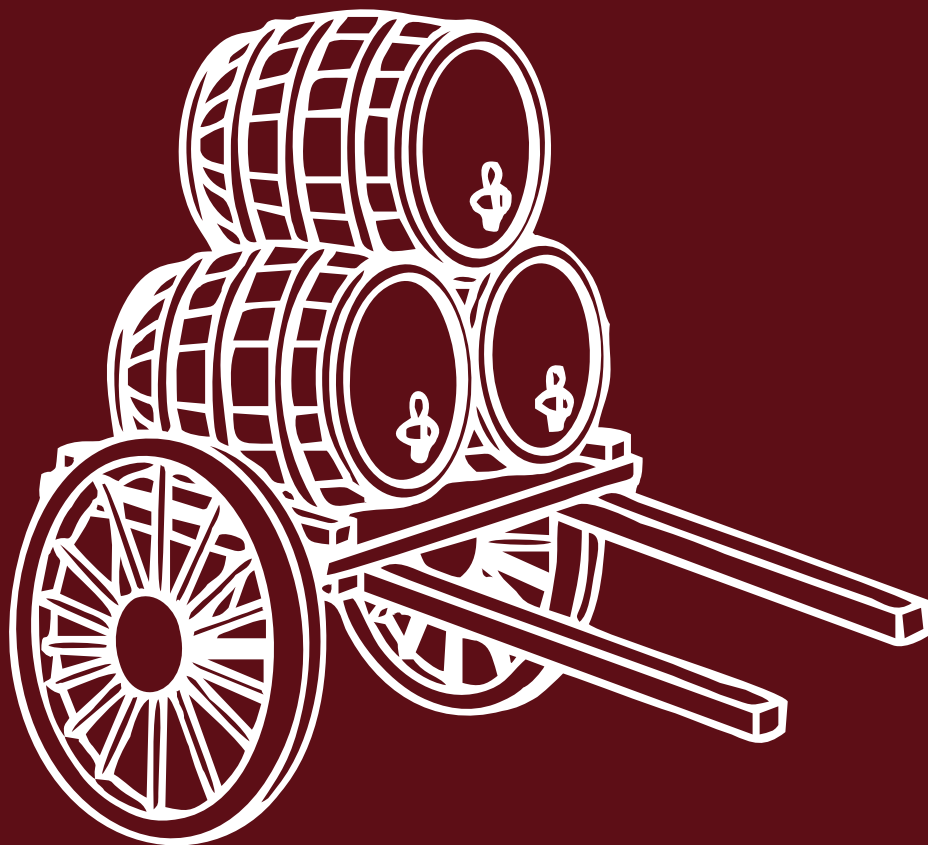

- klasyczny, wytrawny johanniter do pierogów ruskich
- wytrawny solaris do pasty z fasoli Piękny Jaś
- wytrawny róż z regenta do placków ziemniaczanych
- lekki, czerwony zweigelt do pieczonej kaczki
- słodki, biały kupaż z jutrzenką do kaszy ze śliwkami

Polska smakuje przepysznie!

WINO

NIE LUBI PODRÓŻY!

WINO
jest raczej delikatną substancją
lubi stabilne warunki
nie przepada za wstrząsami
najbardziej nie lubi ekstremów termicznych

PRZY DŁUŻSZYM PRZECHOWYWANIU
WINA
OPTYMALNA TEMPERATURA TO 10 – 15 °C

ZBYT NISKA WILGOTNOŚĆ POWIETRZA
MOŻE NIEKORZYSTNIE WPŁYWAĆ NA KOREK

W UPALNE DNI

**NIGDY
NIE ZOSTAWIAJ WINA**

W NAGRZANYM SAMOCHODZIE
NA DŁUŻEJ NIŻ PÓŁ GODZINY

NAJLEPIEJ
CZUJE SIĘ W TEMPERATURZE 5 – 20 °C

PONIŻEJ -3 °C I POWYŻEJ 30 °C
WINO
MOŻE PRZESTAĆ BYĆ SOBĄ

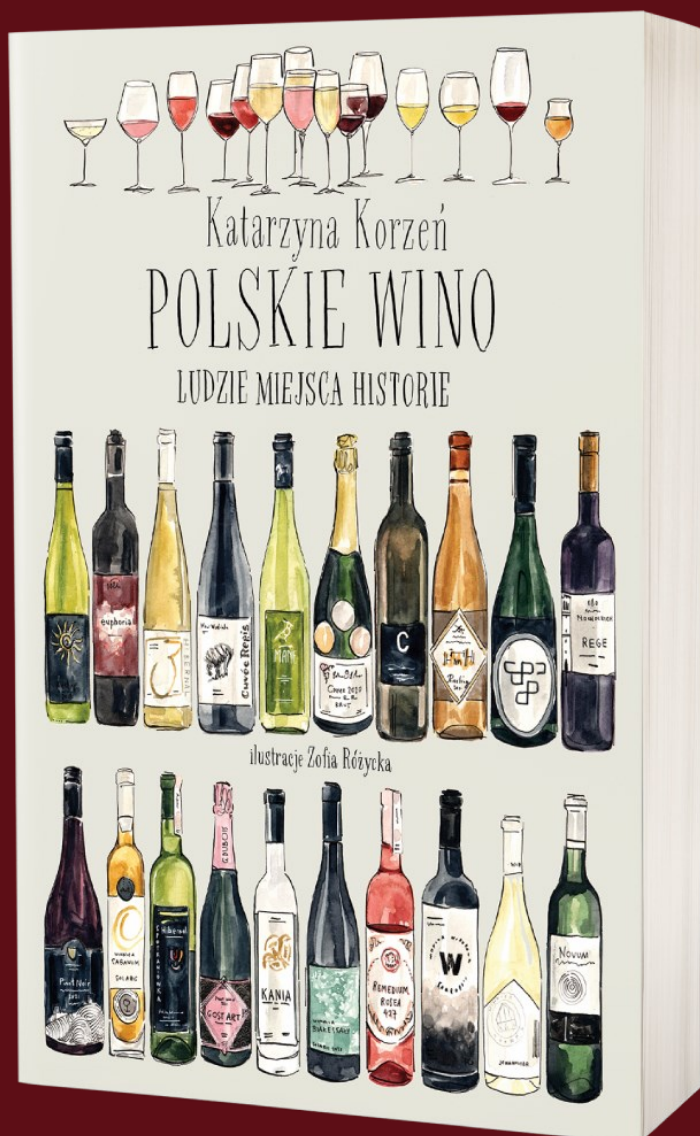

WINO

NIE LUBI
SPĘDZAĆ CZASU W PEŁNYM SŁOŃCU

PO DŁUGICH
EMOCJONUJĄCYCH PODRÓŻACH
POTRZEBUJE ODPOCZYNKU

Mam dla Was jeszcze jedno
zaproszenie do polskich winnic!

Autentyczne historie ludzi i opisy miejsc,
w których polskie wino się rodzi.
Aromaty, smaki i emocje... mnóstwo
dobrej energii.

W sam raz, żeby zabrać do poczytania na wakacje, albo jako
inspiracja do zaplanowania eno-podróży

W tym sezonie
polecam Wam coś nowego:

KLUB ENOPASJONATÓW

Pierwszy polski klub enoturystyczny.

Klub to 26 fantastycznych
Sprawdzonych EnoMiejscówek,
w których macie gwarancję dobrego
wina, serdecznej gościnności,
profesjonalnej obsługi i... miło
spędzonego czasu.

Podróżując po klubowych Sprawdzonych EnoMiejscówkach zbieracie punkty, które na koniec sezonu będzie mogli zamienić na świetne **nagrody** ufundowane przez członków naszej klubowej sieci.

O mnie...

Mam wielkie szczęście
pracować z polskimi winami
i winnicami.

Wino znam od początku
do końca... uprawiam
winorośl, winifikuję,
degustuję, analizuję.
Działam w stowarzyszeniach
winiarskich, jestem,
członkinią Stowarzyszenia
Sommelierów Polskich.

Redaguję **EnoPortal** – stronę internetową
w całości poświęconą polskiemu winu,
winiarstwu i enoturystyce.

W zeszłym roku założyłam **Akademię
EnoRozwoju**, w ramach której pomagam
innym zrozumieć wino. Moje specjalności
to neuroenologia, filologia degustacji,
chemia wina i oczywiście polskie wino
oraz enoturystyka.

A tak w ogóle to lubię wino, lubię
fajnych ludzi i uwielbiam podróżować.

Moja przygoda z winem zaczęła się jak u wszystkich, niewinnie
– od degustowania. Seria szczęśliwych zbiegów okoliczności
sprawiła, że założyłam winnicę.

Potem było mnóstwo przeczytanych książek (jako „zawodowy”
naukowiec – dr nauk biologicznych, podeszłam do sprawy
metodycznie), dużo winiarskiej praktyki i wielu wspaniałych,
inspirujących ludzi, od których nauczyłam się najwięcej.

Dziś sama edukuję, doradzam i pokazuję innym, że **wino jest fajne**.

Enoport.pl

©2024 Enoport.pl

Ten e-book jest darmowy, ale powstanie wymagało sporo pracy i zaangażowania.
Jeżeli chcesz wykorzystać jego treści do swoich potrzeb,
np. w jakiejś innej publikacji – podaj proszę jego źródło,
tzn. oznacz w nim tytuł i autora e-booka, dodaj link do Enoportu.